

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

The Leadership of the Secondary School's Executive under the office of Education of Educational Service Area, Bangkok 2

ชนญา หงสไกร

1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามภาวะผู้นำแบบเต็มรูป 3 แบบ และเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำ ตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน และวุฒิทางการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 50 ข้อ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9602 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t-test และ F-test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Least Significant Difference (LSD)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Abstract

The objective of this research is to study the leadership of the executive of the secondary schools under the Office of Educational Service Area, Bangkok 2. The framework of the study was based on the 3 types of leadership, the comparative status of leadership, the duration of operation, size of school, and the highest education.

The sampling group of this research was the executives of the secondary school in the Educational Service Area, Bangkok 2. The method of sampling size used was the Simple Random, by comparing sampling group in the Krejcie and Morgan table. The returned questionnaire total was 217 sets, which considered 100% feedback. The questionnaires consisted of 50 questions covering the leadership of the executive of the secondary school under the Office of Educational Service Area, Bangkok 2. Validity and Reliability of the questionnaires were 0.6-1.00 of IOC, the Cronbach's Alpha Coefficient has the validity at 0.9602 Least Significant Difference (LSD). The statistical

methods used were frequency of the mean of standard deviation, in percentage, and differentiation by t-test and paring.

Keywords: leadership, school administrators, Secondary school under the Office of Educational Service Area, Bangkok 2.

ความนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม มีการเชื่อมโยงติดต่อกันอย่างกว้างขวาง สะดวกรวดเร็ว มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดความต้องการด้านกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเป็นแรงผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้กำหนดทิศทาง ในการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้สร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่งสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต เครื่องมือที่ช่วยพัฒนาดังกล่าวคือ การศึกษาทุกระดับ รวมทั้ง อาชีวศึกษา ซึ่ง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547, หน้า 71) ระบุว่าการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การบริหารการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เอื้อต่อความสำเร็จ จำเป็นต้องมีศักยภาพ 4 สมรรถภาพที่มีและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา หรือกล่าวคือผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุจุดหมายเกิดประสิทธิผลล้วนแต่ขึ้นอยู่กับภูมิปัญญา ความคิดอ่าน และแนวปฏิบัติที่

สร้างสรรค์ของผู้นำขององค์กร เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ มีความสามารถ มีทักษะรูปแบบใหม่ ความเป็นมืออาชีพมากขึ้นเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การตัดสินใจร่วมกัน และการมีส่วนร่วมร่วมกัน การเสริมสร้างวัฒนธรรม การเสริมสร้างการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างการจูงใจเพื่อการสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างความเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนก็เช่นกัน แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดคือการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ต้องอาศัยผู้ที่มีภาวะผู้นำเป็นพลังจุดประกายและขับเคลื่อนให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งมั่นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถชักชวนหรือชักนำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้เกิดระบบความร่วมมือในองค์กรทำให้นุคลากรมีความยินดี เต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร มีอำนาจอิทธิพลในการบังคับบัญชา มอบหมายงานในกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ประสานความต้องการของบุคคล ความต้องการของงานและองค์กรเข้าด้วยกัน ผู้นำที่ทำทนายในยุคปัจจุบันคือ ผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างค่านิยมที่ชัดเจนให้เป็นกรอบพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ในองค์กรได้ดี ทำให้ผู้ร่วมงานมองเห็นตนเองและมองงานในกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ ทำให้เกิด

การตระหนักรู้ (awareness) ในเรื่องวิสัยทัศน์ขององค์กร พัฒนาความสามารถของทีมงานไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้นก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน การสร้างเจตคติและกระตุ้นวิสัยทัศน์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ปฏิบัติเอาใจใส่ดูแลคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการแนะนำและการมอบหมายงาน มีความยืดหยุ่นเปิดกว้างให้ทุกคนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ มีทักษะด้านความคิด มีความเชื่อในวิสัยทัศน์ รอบคอบต่อการวิเคราะห์ปัญหาและเป็นนักวิสัยทัศน์ที่สามารถมองปัญหาต่าง ๆ ได้ทุกมุมมอง ผู้บริหารจะใช้อำนาจเพื่อการมีอิทธิพลโดยผ่านภาวะผู้นำและการปฏิสัมพันธ์เพื่อควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การใช้อำนาจของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพโรงเรียน และภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพเป็นตัวพยากรณ์ในการทำนยประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ดังนั้นภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพน่าจะเป็นภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนในปัจจุบัน และผู้บริหารโรงเรียนนับว่าเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูง

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ภาวะของผู้นำของผู้บริหารจะส่ง ผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านต่างๆ และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ พบว่าได้มีการศึกษาในด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหาร โดยยังไม่มีการศึกษาการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพองค์กร ซึ่งการศึกษาภาวะผู้นำและประสิทธิภาพองค์กรของโรงเรียน จะสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร โรงเรียนและวงการศึกษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
สถานภาพ 1. เพศ 2. อายุ 3. วุฒิทางการศึกษา สูงสุด 4. ตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการ ปฏิบัติงาน 6. ขนาดของ โรงเรียน	1. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง สภาพ (Transformation Leadership) -การมีคุณลักษณะที่สร้างบารมี -การสร้างแรงจูงใจ -การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา -การให้ความสำคัญเป็นรายบุคคล 2. ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) -การให้รางวัลตามสถานการณ์ -การบริหารงานแบบวางเฉยเชิงรุก -การบริหารงานแบบวางเฉยเชิงรับ 3. ภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez-Faire Leadership)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 516 คน จากจำนวนทั้งหมด 38 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 216 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan ที่มีระดับความคลาดเคลื่อน .05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็น มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ตามโมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูป จำแนกเป็น 3 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง

1.1 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง สภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีภาวะผู้นำในทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับสูง

1.2 ด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนในส่วนของการทำงานแบบวางแผนเชิงรับอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของการให้รางวัลตามสถานการณ์ และส่วนของการบริหารงานแบบวางแผนเชิงรุกอยู่ในระดับสูง

1.3 ด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบายของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับสูง

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีเพศต่างกัน ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ในส่วนของภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่างกัน ในภาพรวมมีความไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง สภาพ พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3.2 ด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีวุฒิ

การศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3.3 ด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีภาวะผู้นำของผู้บริหาร แตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกมีภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบายมากกว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ในภาพรวม และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

4.1 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีภาวะผู้นำโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนในส่วนของการให้รางวัลตามสถานการณ์ พบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย พบว่าผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกัน ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

5.1 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพในส่วนของการให้ความสำคัญเป็นรายบุคคล การมีคุณลักษณะที่สร้างบารมี การสร้างแรงจูงใจ และการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนในส่วนของการให้รางวัลตามสถานการณ์ การบริหารงานแบบวางแผนเชิงรุกและการบริหารงานแบบวางแผนเชิงรับ พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย พบว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีเพศต่างกัน ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงและด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนนั้นผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษราภรณ์ ชื่นชม (บทคัดย่อ, 2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านมีภาวะผู้นำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่างกัน ในภาพรวมมีความไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพ และด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีภาวะผู้นำของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านที่ 3 ด้านภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกมีภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบายมากกว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากข้อความข้างต้น อาจเป็นเพราะการบริหารแบบวางเฉยนั้นเป็นการบริหารงานที่ปล่อยให้ เป็นไปตาม สภาพเดิม (status quo) ผู้นำไม่พยายามเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการทำงาน จะเข้าไปแทรกแซงก็ต่อเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น หรือการทำงานต่ำกว่ามาตรฐาน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2536, หน้า 59) ดังนั้น การที่ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันั้นทำให้ผู้บริหาร คิดว่าการที่ผู้บริหารจะใช้วิธีการทำงานแบบเดิม และพยายามรักษาสภาพเดิม และผู้บริหารจะเข้าไปแทรกแซงถ้าผลการปฏิบัติงานไม่ได้มาตรฐาน หรือมีบางอย่างผิดพลาด การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางการบริหารจากการศึกษามานั้นอาจทำให้ผู้บริหารสามารถนำมาปรับเปลี่ยนและนำมาปรับใช้ เนื่องจาก การศึกษาในปัจจุบันจะต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา และมีการเปลี่ยนแปลงตามโลก ดังนั้น หากผู้บริหารมีกลยุทธ์หรือความรู้ใหม่ ๆ นั้นก็จะทำให้ผู้บริหารนั้นได้ปรับเปลี่ยนการทำงานให้ดีขึ้น

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน มีความแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการ

ปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำต่ำกว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 15 ปีแต่ไม่เกิน 20 ปี, 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี และระยะเวลาต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษราภรณ์ ชื่นชม (บทคัดย่อ, 2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จากผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูผู้สอนพบว่า โดยรวมและรายด้านมีภาวะผู้นำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กรุงเทพมหานคร) ที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกัน ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน ในด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพ พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำสูงกว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และด้านที่ 2 ด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกันมีภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีภาวะผู้นำสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบายพบว่า มีภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

จากข้อความข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษราภรณ์ ชื่นชม (บทคัดย่อ, 2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารงานส่วนใหญ่ของผู้บริหารจะประสบความสำเร็จได้ หรือนำพองค์กรไปสู่ความสำเร็จจะต้องมีการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงานหรือนักเรียนที่เป็นองค์ประกอบ จึงจะทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนการทำงานไปได้

2. ผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน ต้องไม่แสดงความแตกต่างในเรื่องอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ควรตระหนักถึงวัฒนธรรมในโรงเรียนที่ถือว่าเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ดังนั้นในการทำวิจัยในครั้งต่อไปควรทำการวิจัยโดยเก็บข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผลทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาประสบความสำเร็จในการบริหารงาน

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *การคิดวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- บุษราภรณ์ ชื่นชม. (2550). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2536). *ภาวะผู้นำและความขัดแย้ง*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, (อัคราณา)
- Wayne, K. & Miskel, C. G. (2005). *Educational administration*. The Mc.Graw-Hill Companies.

